

## SEYDİŞEHİR'DE YAŞANANLAR VE MEVCUT DURUM

"1980' li yıllarda estirmeye başlayan "neo liberal" rüzgarlar bugünün uygulayıcısı olan AKP iktidarı tarafından "neo liberal fırtına"ya dönüşmüştür. Bu politikanın bir ayağı olan "özelleştirme" uygulamaları uygulayıcıları tarafından, "devletin sırtında kambur". "her ne pahasına olursa olsun", "babalar gibi satarım" "parayı veren düdüğü çalar", "komünist Ülkeler bile bitirdi" söylemleriyle "değer tespitlerini bile yapmaya gerek görmeden" "ön yeterlilik şartlarını bile değerlendirmeden" günü kurtarma adına değerlerinin altında yapılmaktadır.

İşte bu zihniyet KBİ'den sonra Seydişehir Eti Alüminyum'u, belediye yönetimlerindeyken çok yakın ilişkileri olduğu bilinen ve Samsun'da kurulan ve hiç işletilmediği halde aylık paralar ödenen santral ve bir türlü bitirilemeyen ancak devamlı para ödenen Karadeniz yol inşaatı ile anılan ve Başbakanın "Bu ne ayak" diyecek kadar samimiyetini dışa vurduğu **Mehmet Cengiz'in sahibi olduğu CE-KA firmasına satmıştır.**

Eti Alüminyum A.Ş'nin satış öncesi, Başbakanın bakanına ve yöre milletvekillerine kadar tüm ilgililer Seydişehir'e gelmişler ve özelleştirmenin faydaları ve nimetlerinden yararlanmaları konusunda halkı aydınlatmışlardır(!). Konuşmalarında; bir işçinin bile çıkarılmayacağı, aksine daha fazla yeni işçiler alınacağı, yatırımlar yapılarak üretim kapasitesinin arttırılacağı sözleri verilmiş ve işçilerin direnmemeleri istenmiştir.

İktidar, Özelleştirme kapsamına alındığı haberinden sonra fabrikalarını sattırmamak için mücadele eden çalışanların ve Seydişehir halkının bu onurlu direnişini kırmak için Seydişehirililerden daha fazla mücadele etmiş ve bu kapsamda her yolu denemiştir.

Diğer özelleştirme uygulamalarını ve CE-KA firmasının Karadeniz Eti Bakır işletmelerini aldıktan sonraki uygulamalarını çok iyi bilen çalışanlar ve Seydişehir halkı fabrikalarını terk etmeyeceklerini ve firmayı fabrikaya sokmayacaklarını 29 Temmuz 2005 tarihinde yaptıkları eylemle bir kez daha göstermişlerdir.

Eti Alüminyumunu satın alan Ce-Ka firması fabrikayı teslim almaya geldiğinde, işçiler toplanarak misafirhanenin önünde toplanarak firmanın fabrikaya giremeyeceğini, işyerlerini terk etmeyeceklerini açıklamışlardır. İşçilerin eylemim gece geç saatlere kadar sürmüştür.

Ancak sabahleyin sendika yetkilisi tarafından eylemdeki işçilere, yeni işverenle görüşmeler yapıldığını ve firmanın fabrikaya girmesine karşı çıkılmaması ve işyerlerine gidilmesi söylenmiştir.

Aynı gün CE-KA yetkilileri tarafından işçilere dağıtılan yazılı duyuruda, "Tahriklere kapılmayarak, karşılıklı işbirliği içinde kesintisiz üretime devam etmek en büyük amacımızdır, çeşitli nedenlerle, çalışmaya devam etmek istemeyen arkadaşlarımızın taleplerine de tarafımızdan saygı gösterilecek, her türlü yasal hakları derhal ödeneceği" belirtilmiştir.

Daha sonraki günlerde firma tarafından bir form dağıtılarak işçilerin tercihlerinin belirtilmesi istenmiştir. İşçiler formu doldurmayarak tepkilerini bir kez daha göstermişlerdir.

Ancak bu kez sendika tarafından benzer form işçilere doldurulmak üzere dağıtılmıştır. Sendika önderlik niteliğini ve bu aşamada eylemi belirleyip uygulama görevini hiçe sayarcasına işçilere hangi eylemi yapmak istersiniz içerikli anket dağıtarak bir anlamda işverenin taşeronluğuna soyunmuştur. Anketteki seçenekler şöyledir;

- İhbar ve kıdem tazminatımı, yasal haklarımı alarak 657 sayılı kanunun 4/C maddesinden faydalanmak istiyorum.
- İhbar ve kıdem tazminatlarımla birlikte birikmiş tüm yasal haklarımı alarak sendikanın yapacağı toplu sözleşme doğrultusunda çalışmak istiyorum.
- İhbar ve kıdem tazminatımı ve yasal haklarımı alarak emeklilik işlemlerimin yapıp tekrar sendikayla yapılan sözleşme doğrultusunda çalışmak istiyorum.

- Tüm yasal haklarımı alarak emekli olmak istiyorum.
- Bu seçeneklerin hiçbirini kabul etmiyorum. Eyleme devam etmek istiyorum.

Sendikanın teslimiyetçi tavrını, mücadeleden yana olmadığını ve yalnız bırakıldıklarını gören işçiler bu başıboşluk ve sahipsizlik içinde formları doldurmak zorunda kalmışlardır. Anket sonucunda, ankete katılan 1994 işçinin 970'i, (4/C uygulamasından yararlanmak istiyorum) şeklinde görüş bildirmiştir. Yani çalışanların yüzde 48.6'sı kendilerine önerilen teklifler arasından, ihbar ve kıdem tazminatını alarak 657 sayılı Kanun'un 4/C maddesinin uygulanması seçeneğini tercih ettiği, yaklaşık 60 işçinin ise firmada çalışmak istediği görülmüştür.

Firma, işçilere 12 Ağustos 2005 tarihli yazısıyla " Eti Alüminyum A.Ş'deki iş akitleri, Şirketin özelleştirme kapsamına alınarak özelleştirilmiş olması nedeniyle 12 Temmuz 2005 tarihi itibarıyla fesih edilmiş olup, fesih 11 Eylül 2005 tarihinde geçerlilik kazanacağını ve bu yazının tebliğ tarihinden itibaren hizmetlerine ihtiyaç duyulmadığından işe gelmemelerini" bildirmiştir.

### **Özelleştirme sonrası**

Sendikanın teslimiyetiyle işçi sahipsiz kalmış, fabrikalarını sattırmamak için son güne kadar sürdürdükleri kararlı tavrıyla özelleştirmelere karşı örnek bir direniş sergileyen çalışanların ve yöre halkının mücadelesi sendikanın yeni işverenle anlaşmasıyla sonlandırılmıştır.

Seydişehir işçisi ve yöre halkı, İhale öncesi Başbakan'dan bakanına, yöre milletvekillerinin ve ihale sonrası CE-KA firması sahibinin gazetelere verdiği demeçlerdeki "bir işçinin bile çıkarılmayacağı" söylemlerinin sadece bir kandırmacadan ibaret olduğu, feshedilen iş akitleri ve sonrasında düşük ücretle işe alınabilecekleri söylenince anlamışlardır.

Diğer özelleştirmelerin yapıldığı yerlerde özelleştirme sonrası çalışanların gelecekleri üzerinde yaratılan kaotik ortam Seydişehir'de de sürmektedir.

Yıllardır fabrikada çalışan idari personel ve teknik elemanların bunca yılın emeği ve aktarabilecekleri tecrübeleri önemsenmeyerek mühendislik alanlarıyla alakası olmayan kurumlara tayin edilmiş (İl Sağlık Müdürlüklerine tayin edilen mühendisler bile vardır). Kısacası gelecekleri devlet eliyle bir bilinmeze sürüklenmiştir.

Mühendisler gibi yılların birikimli işçileri de devletin alakasız kadrolarına yerleştirilmektedir. İşçiler devletin 7 kurumuna dağıtılmıştır. Milli Eğitim, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Tapu Kadastro, Danıştay, Yargıtay gibi.

Bu arada Fabrikayı satın alan şirket Eti Alüminyum'a ait Antalya Liman Fabrikasında otellerine yönelik daha karlı bir alanda mobilya fabrikası inşaatına başlamıştır.

Son günlerdeki diğer bir gelişme de, AKP'li belediye tarafından lojmanların bulunduğu alana 8 kata müsaadeli inşaat yapma izni çıkarılmıştır. Ce-Ka'nın yakında buralarda inşaat yatırımına geçeceğinin göstergesidir.

Şirketin ileride Eti Alüminyum'a şartname gereği olan yatırım yapma şartını yerine getiriyoruz diye buraları gösterirse şaşkınlık gerekmez.

### **Özelleştirme sonrası fabrikadaki durum**

Eti Alüminyum A.Ş'ni alan CE-KA kendisinin bile tahmin edemeyeceği şekilde iki değil dört ayağı üzerine düşmüştür. Çünkü, dünyada 2005 yılı hammadde, metalik madenler ve ürünlerinin yükselmeye başladığı ve halen de devam ettiği bir yıl olmuştur. Aşağıdaki grafik 2005-2006 yılına ait LME Alüminyum peşin fiyatları grafiğinde görüldüğü üzere satışın gerçekleştirildiği Haziran 2005 tarihinde 1600 ABD \$ seviyesindeyken, sürekli yükselerek bugün 2600 ABD \$ civarına ulaşmıştır. Yani Ce-Ka firması ihaleyi aldığı anda stoklarındaki alüminyum ürünleri satılmadığı için ilk günden kara geçmeye başlamıştır.



Grafikten de kolayca görüleceği üzere tüm metal üretimi ve özellikle alüminyum üretimi (hele de Oymapınar Barajı devredildikten sonra) yapmak çok karlı hale gelmiştir. Bu nedenle CE-KA firması da alüminyum üretimine dört elle sarılmıştır. Bu süreç bu avantajlı durum devam ettiği müddetçe de sürecektir.

Ancak CE-KA firması sahiplerinin ve Eti Alüminyum'u yönetenlerin gözden kaçırdığı çok önemli bir konu ise yakında her üniteye karşılaşılabilecekleri üretim darboğazı sorunudur. Yılların birikimli teknik elemanların tasfiyesi ve yeni eleman seçimlerinde tecrübe yerine yandaşların tercih edilmesi Eti Alüminyum için kaçınılmaz olarak bir anlamda sonun başlangıcıdır. Çünkü, her ne kadar alümina üretiminde Hall-Heroult Prosesi, elektrolizlerde Faraday Kanunu doğası gereği bir süre kendi kendini idare etse de, değişen hammaddeler ve parametreler mutlaka üretim prosesinde de müdahaleler yapmayı gerektirecektir.

Ancak, bugün itibarıyla bu şartlarda, tesisler bırakın teknoloji geliştirmeyi mevcut teknolojiyi bile devam ettiremeyecek konuma getirilmiştir.

Asıl işi inşaat alanı olan alüminyum üretimi ile yeni tanışan CE-KA'nın satın aldığı Eti Alüminyum Tesislerinin üretimini bu anlayışla tam kapasite sürdürmesi mümkün görülmemektedir.

Özelleştirme öncesi Eti Alüminyum'un Yönetim Kurulu üyelerinden bazılarının CE-KA'nın yönetiminde yer alması özelleştirme karşıtı görünenlerinin maskelerini düşürmüş ve özelleştirme uygulamasında içeriden bilgi sızdırılması bağlamında şaibe yaratmıştır.

Hiç kuşkunuz olmasın ki yakın bir gelecekte kendine yabancı bir ortak arayışı içine girecek ve büyük bir olasılıkla kendisi gibi Rus kökenli bir özelleştirme zenginine bu tesisler devredilecektir.